

Sygn. akt I CSK 1906/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z powództwa M. K.

przeciwko I. [...] spółce akcyjnej [...] w W. i Gminie Miejskiej G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 czerwca 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej Gminy Miejskiej G.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 lipca 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącego na rzecz powódki 2700 (dwa tysiące
siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną pozwanej Gminy G. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 lipca 2021 r., I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Wbrew zarzutowi skarżącego nie zachodzi podnoszona w skardze kasacyjnej nieważność postępowania, która ma uzasadniać wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania. Nieważność postępowania skarżący upatrywał w tym, że Sąd Okręgowy uzupełnił wydany przez siebie wyrok bez wyznaczenia w tym przedmiocie rozprawy, co uniemożliwiło mu zajęcie stanowiska i stanowiło o pozbawieniu możliwości obrony swych praw, a czego nie uwzględnił Sąd Apelacyjny pomimo stawianych w apelacji zarzutów.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że badanie w postępowaniu kasacyjnym nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji ma charakter pośredni i jest możliwe, gdy skarżący zarzuci sądowi drugiej instancji naruszenie art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (wyrok SN z dnia 1 marca 2018 r., sygn. akt III UK 35/17, wraz z orzecnictwem powołanym w jego uzasadnieniu, www.sn.pl). Nieważność postępowania występuje wtedy, gdy strona postępowania, wbrew swej woli, zostaje faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części (postanowienie SN z dnia 28 maja 2021 r., sygn. akt III CSK 84/21).

Sąd Apelacyjny, wbrew twierdzeniom skarżącego zawartym w skardze kasacyjnej wnikliwie rozważył zarzut nieważności postępowania i zasadnie uznał go za pozbawiony racji. Trzeba przyznać, że Sąd Okręgowy dopuścił się uchybienia, bowiem w wydanym w tym przedmiocie postanowieniu wskazał art. 351 k.p.c. jako podstawę prawną, a w sentencji zawarł sformułowanie „uzupełnić wyrok”. Uzupełnienie wyroku wymaga wydania orzeczenia w formie wyroku, o czym wyraźnie stanowi art. 351 § 3 k.p.c. Sprostowanie wyroku natomiast następuje w formie postanowienia i może dotyczyć wyłącznie niedokładności, błędów pisarskich albo rachunkowych lub innych oczywistych omyłek (art. 350 § 1 k.p.c.). Dokonana w postanowieniu „uzupełniającym wyrok” korekta polegała jedynie na wpisaniu słów „tytułem skapitalizowanej renty wyrównawczej”. Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny, o rzeczywistej kwalifikacji rozstrzygnięcia sądu świadczy materia, której ono dotyczy. Materią tą było zaś sprostowanie oczywistej niedokładności polegającej na pominięciu tytułu zasądzenia kwoty wyszczególnionej w pkt XI wyroku, podczas gdy w pozostałych punktach wyroku tytuł każdej zasądzonej kwoty został wskazany. Błędne wskazanie podstawy prawnej w tym postanowieniu oraz zwrotu „uzupełnić” zamiast „sprostować” wyrok nie zmienia istoty tego postanowienia i nie stanowi o nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji, a tym bardziej przed Sądem Apelacyjnym.

Nie została wykazana także przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Powołanie tej przesłanki wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest w tym zakresie lakoniczne i w istocie wymaga oceny zarzutów podniesionych w ramach podstaw kasacyjnych. Tymczasem Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (m.in. postanowienie SN z dnia

22 kwietnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 613/14, www.sn.pl). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia SN z dnia 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08 i z dnia 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, obydwie nie publ.). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie SN z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. akt I UK 65/14, www.sn.pl, zob. także m.in.: postanowienia SN z dnia 14 maja 2015 r., sygn. akt III PK 6/15, www.sn.pl, z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt I PK 262/13, nie publ., z dnia 27 maja 2010 r., sygn. akt II UK 274/09, www.sn.pl, z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 207/07, nie publ., z dnia 12 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 160/07).

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2, a co do kosztów postępowania kasacyjnego – na podstawie art. 98 k.p.c.

[as]